

29ste vergadering

Dinsdag 11 mei 1999

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Korthals Altes

Tegenwoordig zijn 60 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Van den Broek-Laman Trip, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Grol-Overling, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, De Jager, Jurgens, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama à Nijeholt, Maas-de Brouwer, Meeter, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Scholten, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stoffelen, Talsma, Tiesinga-Autsema, Varekamp, Ter Veld, Veling, Verbeek, Vriskoop, Werner, Van de Zandschulp en Zwerver,

en de heren Peper, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Remkes, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en Scheltema, regeringscommissaris voor de algemene regels van bestuursrecht.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Batenburg, wegens ziekte;

Zijlstra, Braks, Dees en Stevens, wegens verblijf buitenslands;

Wöltgens, Tuinstra en Van Graafeiland, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Ik verzoek de leden te gaan staan.

Ingekomen is een bericht van het overlijden van het oud-lid van deze Kamer de heer Jan Heij, op 6 mei jongstleden. Ik lees nu de brief voor die ik aan zijn dochter heb geschreven.

De Eerste Kamer heeft met leedwezen kennisgenomen van het overlijden op 6 mei jongstleden van haar oud-lid, uw vader, de heer Jan Heij. Uw vader zag op 2 juli 1920 te Ede het levenslicht als zoon van een landbouwer. Hij begon zijn carrière in diverse bestuurlijk getinte functies in de Christelijke bond van tuinders en boeren in Gelderland. Want het waren juist het bestuurlijk werkzaam zijn en zijn blijvende belangstelling voor de landbouw, die zijn toekomst zouden bepalen.

In september 1958 werd uw vader lid van de gemeenteraad van Arnhem en in oktober 1964 werd hij wethouder voor personeelszaken, sociale zaken, volksgezondheid en woonruimteverdeling in die plaats tot 1 mei 1969. In die politieke

functie betoonde hij zich bruggenbouwer. Want hoewel hij zichzelf had aangesloten bij de CHU, was zijn functioneren in Arnhem gebaseerd op een CHU/ARP-combinatie.

Inmiddels was de heer Heij ook al lid geworden in 1965 van Provinciale Staten van Gelderland, hetgeen hij bleef tot 1970. En al die functies combineerde hij met het begin van zijn lidmaatschap van de Eerste Kamer, dat op 16 januari 1968 een aanvang nam. Vanaf datzelfde begin werd hij voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Kamer. Daarbij kon hij voortbouwen op zijn kennis op dat terrein die hij had vergaard in zijn functies in Arnhem.

Wie de Handelingen van de Eerste Kamer erop naslaat, vindt hem terug als woordvoerder op de terreinen van sociale zaken en landbouw, samen met leden van andere christen-democratische groeperingen – zoals mijn voorganger in deze stoel, de heer Steenkamp – of in gedeelde woordvoerderschappen tussen CHU en ARP. Die ervaring was voor hem een vanzelfsprekende opmaat tot het lidmaatschap van het CDA.

Kenmerkend voor de heer Heij was zijn bescheidenheid en het gevoel dat hij zaken in goede samenwerking met anderen moest behartigen. Een voorbeeld daarvan was, dat hij al in 1966 op grond van voorkeurstemmen lid van de Eerste Kamer had kunnen worden. Toen liet hij met volle overtuiging het tot die tijd fungerend lid, de burgemeester van Stadskanaal, de heer S.R. Knottnerus, voorgaan.

Zijn eigenschap om in bescheidenheid en in samenwerking bestuurlijk bezig te zijn, bracht hem het burgemeesterschap van Scherpenzeel. Hij heeft dat ambt met veel

Voorzitter

vreugde en veel dankbaarheid vervuld van 1 mei 1969 tot 1 augustus 1985. Ik citeer uit zijn terugblik, vlak voor zijn afscheid in 1985:

"Ik mag wel voluit zeggen, van mijn vrouw en mij, dat wij voor al die jaren dat wij hier hebben mogen werken heel dankbaar zijn. Dank aan mensen maar bovenal aan God, dat wij daartoe geroepen zijn. Dat geloven wij werkelijk. 't Is niet bij vergissing dat wij deze taak mogen vervullen."

En "wij" stond voor "mijn vrouw en ik", een graag gebruikte uitdrukking in die tijd van burgemeester Heij. Hij bracht daarin tot uiting hoezeer hij de bijdrage van zijn vrouw, uw moeder, in het wel en wee van zijn gemeente en diens inwoners waardeerde.

Toen de heer Heij in maart 1997 uw moeder moest verliezen en daar vanuit de Kamer aandacht aan werd besteed, reageerde hij daar ontroerd op. Uw ouders hebben hun goede sporen in Scherpenzeel nagelaten en het is begrijpelijk dat daar ook met waardering wordt teruggeblikt op deze oud-burgemeester en zijn echtgenote. Vóór het einde van zijn gemeentelijk functioneren had de heer Heij, om gezondheidsredenen, per 1 januari 1979 al deze Kamer moeten verlaten.

De heer Heij betoonde zich een gedegen bestuurder in de CHU-traditie, zoals ik met enkele feiten mocht illustreren, en daarom denkt deze Kamer met respect aan hem terug en mag de Nederlandse samenleving hem dank heten.

Ik spreek de hoop uit dat die openbare waardering de nabestaanden tot steun en troost is bij het dragen van hun verlies.

(De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van enkele wetten in verband met invoering van het regresrecht in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en versterking van het regresrecht in de Ziekenfondswet, alsmede enkele technische wijzigingen (Wet invoering en versterking**

regresrecht in AWBZ en ZFW) (26238).

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met een regeling over de behandeling van klachten door bestuursorganen (25837).**

De **voorzitter**: Ik stel vast dat ook de regeringscommissaris in ons midden is.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Hirsch Ballin** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie is voorstander van een goede regeling inzake behandeling van klachten in het belang van de kwaliteit van het bestuur. Voor het goed functioneren van het bestuur is dat belangrijker dan een overmatige aandacht voor algemene regelingen. In het concrete geval zijn er veel bronnen van ongenoegen voor burgers. Er moet een adres zijn waartoe men zich kan wenden en een procedure op basis waarvan de klachten kunnen worden besproken zonder dat men het gevoel krijgt, van het kastje naar de muur gestuurd te worden en zonder de ervaring – die helaas vaak realiteit is – dat een ambtenaar niet meer van een eenmaal ingenomen standpunt afwijkt, terwijl een blik van een derde verfrissend kan werken. Dat is de betekenis van een goede regeling inzake de behandeling van klachten. Het is voor ons een belangrijk argument voor de regeling die nu aan de orde is. Het gaat om een verantwoordelijk bestuur in concrete gevallen.

Wij hebben echter ook vragen bij dit wetsvoorstel. Ik stel het op prijs, daarop antwoord te krijgen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van de regeringscommissaris voor de algemene regels van bestuursrecht. Voor een deel betreffen zij de verhouding tussen de activiteiten in het kader van dit wetsvoorstel en die in het kader van de Algemene wet bestuursrecht in haar geheel.

Ik heb een vraag over de prioriteit die aan dit onderwerp van de regeling is gegeven in verhouding tot andere onderwerpen die op de agenda staan van de commissie inzake algemene regels van bestuursrecht. Een onderwerp waarop al eerder de aandacht is gevestigd, ook in dialoog met deze minister, is de wenselijkheid van coördinatie en versnelling van vergunningprocedures. Wij hebben een kritisch maar genuanceerd oordeel over hetgeen er onder de noemer dejuridisering aan de orde wordt gesteld. Naar ons inzicht mag het er niet op uitdraaien dat de mogelijkheid van burgers om concrete klachten en problemen voor te leggen aan daarvoor aangewezen instanties, met inbegrip van rechterlijke instanties, wordt ingekort. Op dat punt zijn wij kritisch over het rapport van de werkgroep Van Kemenade. Ik heb dit reeds bij eerdere gelegenheden naar voren gebracht. Wij zijn echter genuanceerd in ons oordeel over de voorstellen die ter uitwerking daarvan in een notitie van het kabinet zijn neergelegd. Wij zijn bijvoorbeeld van harte voor het versnellen van procedures als zij tot eindeloos oponthoud leiden en als belanghebbenden verschillende besluiten/vergunningen nodig hebben om één activiteit te beginnen. Door de veelheid van procedures kan het jaren duren voordat een voorspelbaar besluit wordt genomen. Dit onderwerp is al in 1993 voorgelegd aan de commissie inzake algemene regels van bestuursrecht met de bedoeling, daarvoor een wettelijke regeling op te stellen. De regeringscommissaris zal zich dat ongetwijfeld herinneren. Op dat punt is wetgeving nog steeds in voorbereiding. Er zullen ongetwijfeld vorderingen zijn gemaakt, maar wij moeten constateren dat iets wat een paar jaar later op de agenda is geplaatst, namelijk de klachtenprocedures, nu voorligt voor behandeling, terwijl de coördinatie van procedures en de versnelling van besluitvorming nog steeds in voorbereiding zijn. Wij weten wel dat het laatste onderwerp ingewikkelder is dan de kwestie van het klachtrecht. Dat lijkt althans op het eerste gezicht. Ik zal straks nog ingaan op de ingewikkeldheid van het klachtrecht. Toch betekent dit dat een urgent maatschappelijk onderwerp nog wacht op nadere wetgeving. Op dat